

Nr 160.

Godkänd av första kammaren den 23 april 1926.

Godkänd av andra kammaren den 23 april 1926.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående låneunderstöd åt Ostkustbanans aktiebolag.

(Statsutskottets utlåtande nr 84.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 7 januari 1926 avlätna propositionen nr 1 angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1926—1927 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kunde komma att avlätas i ämnet, såsom låneunderstöd åt Ostkustbanans aktiebolag för budgetåret 1926—1927 beräkna ett reservationsanslag av 5,250,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 19 februari 1926 avlåten proposition nr 171, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, att såsom låneunderstöd åt Ostkustbanans aktiebolag, att utgå på villkor, som Eders Kungl. Maj:t äger fastställa, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett reservationsanslag av kronor 5,216,000, varav 1,444,545 kronor att utgå av andra statsinkomster än lånemedel och återstoden av lånemedel samt med rätt för bolaget att efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande av nämnda belopp, 5,216,000 kronor, i riksgäldskontoret lyfta högst 500,000 kronor före ingången av sagda budgetår.

I de beräkningar som lågo till grund för 1923 års riksdagsbeslut i ämnet, uppskattades kostnaderna för Ostkustbanans byggnad till 47,000,000 kronor, varav 28,000,000 kronor av statsmedel. Enligt vad som vid 1925 års riksdag angavs, skulle i verkligheten kostnaderna komma att uppgå till 49,000,000 kronor. På grund av en oförutsedd fördyring av Ostkustbanans anslutning till statens järnvägars stationer i Söderhamn, Hudiksvall och Sundsvall, vilken fördyring uppskattats till 100,000 kronor, har nu kostnadsökningen fixerats till 2,100,000 kronor, varav 1,500,000 kronor skulle falla på staten och 600,000 kronor anskaffas från lokalt håll. Därutöver erfordras dock, att från statens järnvägar överlåtes viss rullande materiel. Likaledes förutsättes,

att staten helt täcker det kapitalbelopp av 771,360 kronor, som enligt föreliggande förslag till överenskommelse skulle utbetalas till Norra Hälsinglands järnvägsaktiebolag. Inberäknat ersättningen till statens järnvägar för viss rullande materiel, uppgående till ett uppskattat belopp av 1,444,545 kronor, skulle alltså den merinsats från statens sida, som nu påkallas, uppgå till icke mindre än 3,716,000 kronor.

Enligt vad i propositionen upplysts, läser bolaget icke kunna åstadkomma ytterligare medel utöver vad som redan förskjutits eller ställts i utsikt, sammanlagt 19,600,000 kronor. Med hänsyn härtill och på de skäl departementschefen i övrigt anfört, har riksdagen icke velat motsätta sig, att medel för banans färdigställande anvisas i den utsträckning, som i propositionen angives.

Den summa, som alltså sammanlagt skulle anvisas, uppgår till 5,216,000 kronor, innefattande, utöver ovannämnda belopp av 3,716,000 kronor 1,500,000 kronor, som återstår enligt den ursprungliga planen för statens kapitaldisposition.

I avseende å det i propositionen framlagda förslaget till avtal mellan Ostkustbanans aktiebolag och Norra Hälsinglands järnvägsaktiebolag får riksdagen anföra följande. Det vill synas riksdagen som villkoren för Ostkustbanans övertagande av Norra Hälsinglands järnväg vore i alltför hög grad till fördel för sistnämnda järnväg och därvarande ortsintressen. Särskilt torde starkt kunna ifrågasättas, huruvida avsättning till en bredspårsfond bör äga rum. Att redan nu vidtaga åtgärder för en ombyggnad av linjen Edsäter—Bergsjö till bredspårig och därför bilda en särskild fond finner riksdagen icke lämpligt. I den mån emellertid en dylik fond befinner böra uppläggas, torde densamma böra förvaltas av fullmäktige i riksgäldskontoret. Under erinran att staten skulle hava att tillskjuta de medel, som för ändamålet erfordras, vill riksdagen uttala den förväntan, att Eders Kungl. Maj:t tager under noggrant övervägande, om ej jämkning i avtalsvillkoren kan ske till förmån för Ostkustbanan.

Med förmälan att riksdagen ej heller velat motsätta sig, att av anvisat anslag ett belopp av 500,000 kronor lyftes redan före ingången av budgetåret 1926—1927, får riksdagen, som framdeles anmäler sitt beslut om beredande av täckning för anslaget, anmäla att riksdagen med bifall till förevarande proposition, såsom låneunderstöd åt Ostkustbanans aktiebolag, att utgå på villkor, som Eders Kungl. Maj:t äger fastställa, för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 5,216,000 kronor, med rätt för bolaget att att efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande av nämnda belopp, 5,216,000 kronor, i riksgäldskontoret lyfta högst 500,000 kronor före ingången av sagda budgetår.

Stockholm den 23 april 1926.

Med undersätlig vördnad.